

FİLİZ KİTABEVİ

Prof. Dr. Hüseyin ÖZCAN

İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Anayasa Hukuku Mevzuatı

**FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2025**

Mart 2025

ISBN: 978-625-5957-38-2

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 77398

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 77398

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

*Değerli Hocam
Prof. Dr. Burhan KUZU'nun
aziz anısına...*

ÖNSÖZ

Anayasa Hukukunun temel kaynaklarını oluşturan metinlerin başında, yürürlükteki 1982 Anayasası gelmektedir. Bu nedenle biz bu mevzuatta, 1982 Anayasasını gerekçesi ile birlikte bu mevzuatın başlangıcına yerleştirmeyi tercih ettik.

Anayasa Hukukuna ilişkin mevzuat çok geniş bir alanı kapsamaktadır.

Anayasa, bütün ulusal düzenlemelerin üzerinde, hepsini kapsayıcı bir nitelikte olması sebebiyle, doğrudan ulusal düzenlemelerle bağlantılıdır. Bu mevzuat dahilindeki bazı kanunlar ise maddi anlamda anayasa olarak kabul edilmektedir. Siyasi Partiler Kanunu, Milletvekili Seçim Kanunu, Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu Anayasanın ayrılmaz parçaları olarak mevzuatta ayrıca yer verilmiştir.

Günümüzde bazı uluslararası düzenlemeler de anayasanın bir parçası olarak kabul edilmektedir. Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi çatısı altında yapılmış antlaşmalar bunların başında gelir. İnsan hakları, ya da bizim Anayasamızın ifadesi ile temel hak ve özgürlükler söz konusu olduğunda, gerek evrensel, gerekse bölgesel insan haklarına ilişkin düzenlemeler Anayasanın olmazsa olmazı niteliğindedir. Bu nedenle bunların başlıcalarını mevzuat kapsamına almayı gerekli gördük.

Günümüz internet çağında her aradığımız veriyi internette bulabileceğimizi düşünürüz. Ancak bir hukukçu olarak bunun mutlak bir doğru olmadığını hepimiz görüyoruz. Ayrıca, internette olup da aramak zorunda kaldığımız bir veriyi bulabilmek emek ve zaman

gerektiriyor. Diğer yandan bilgi kirliliğinin tavan yaptığı günümüzde, bulduğumuz bir bilginin, aradığımız bilgi olup olmadığına da hiçbir surette emin olamıyoruz. Sonuğ olarak şunu söyleyebiliriz ki günümüzde alanındaki düzenlemeleri iğer bir mevzuattan vazgeçmek mümkün değildir.

Bu mevzuata konuya ilgi duyan okuyucular kadar öğrenciler de ihtiyağ duymaktadır. Anayasa hukuku dersi alan bir öğrencinin mevzuat olmaksızın dersi takip etmesi ve anlayabilmesi olduğa zordur. Biz bu mevzuatın, konuya ilgi duyan okuyucu kadar hukuk dersi alan öğrenciler iğer de yararlı olacağını düşünüyoruz.

Bu mevzuatın hazırlanmasında bizi teşvik eden değerli hocalarıma, dostlarıma, özellikle Filiz Kitabevi sahibi Oğuzhan ORUĞ'a ve kitabın dizgi ve baskısı işlerini büyük bir özveri ile yapan Filiz Kitabevi çalışanlarına teşekkürlerimi sunarım.

şubat 2025, İstanbül

Prof. Dr. Hüseyin ÖZCAN

İÇİNDEKİLER

Önsöz	III
• Gerekçeli 1982 Anayasası	1
• Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanun	219
• 1961 Anayasası	223
• 1924 Teşkilât-i Esasiye Kanunu	283
• 1921 Teşkilât-i Esasiye Kanunu	305
• 1876 Kânûn-ı Esâsî	309
• Anayasa Düzeni Hakkında Kanun	322
• Millî Güvenlik Konseyi Hakkında Kanun	324
• Kurucu Meclis Hakkında Kanun	325
• Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanun	333
• Cumhurbaşkanı Seçim Kanunu	336
• TBMM İçtüzüğü	345
• Siyasi Partiler Kanunu	400
• Milletvekili Seçimi Kanunu	452
• Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun	474
• Mahalli İdareler İle Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun	567
• Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun	589
• Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun	598
• Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü	640
• İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Ek Protokolleri	683
• Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtüzüğü	727
• Terörle Mücadele Kanunu	829
• Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	859
• Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun	868

VIII

• Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu	890
• Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu	905
• Hakimler ve Savcılar Kanunu	927
• BM Kuruluş Antlaşması.....	1004
• İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi	1029
• BM Uluslararası Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi.....	1034
• BM Medeni ve Siyasi Hakları Sözleşmesi.....	1043
• Çocuk Haklarına Dair Sözleşme	1063